

## Hogyan teljesítenek az elnökségi triót adó államok?

### *Bevezetés*

A digitális évtized helyzetéről szóló, szeptember 27-én közzétett első jelentés átfogó képet ad a digitális átalakulás elérése felé tett előrehaladásról,<sup>1</sup> amely egy digitálisan szuverénebb, ellenállóbb és versenyképesebb Európai Unió képét vetíti előre.

### *Az Európai Bizottság kiadta első helyzetjelentését Európa Digitális Évtizedéről*

A jelentés lényegében az EU teljesítményének értékelése az Európa Digitális Évtizede 2030 célkitűzései mentén, amely négy fő pillérre összpontosít: digitális készségek, digitális infrastruktúra, a vállalkozások és a közszolgáltatások digitalizálása.<sup>2</sup> A 2023-as jelentés, amely az első az éves jelentéssorozatból, a tagállamok számára javaslatokat fogalmaz meg az egységes digitális átalakulás felgyorsítására, a 2023. január 9-én hatályba lépett Digitális Évtized Szakpolitikai Program (DDPD) céljainak elérése érdekében tett erőfeszítések fokozására.<sup>3</sup>

A 2023-as jelentésben a horizontális és az országspecifikus ajánlások egyértelmű utat mutatnak. Az ajánlások képezik majd a bizottság és a tagállamok közötti megbeszélések és együttműködés alapját arról, hogyan érik el közös céljaikat, ezért a jelen bejegyzés az Európai Unió Tanácsának elnökségi trióját adó Spanyolország, Belgium és Magyarország számára megfogalmazott javaslatokat, valamint a három ország jelenlegi digitális felkészültségének helyzetképét hasonlítja össze. A technológiai gyorsulás nagymértékű agilitást kíván

<sup>1</sup> Európai Bizottság 2023a.

<sup>2</sup> Európai Bizottság [é. n. a].

<sup>3</sup> Európai Bizottság 2023b.

meg az Európai Unió tagállamaitól, ezért a következőkben a négy pillér mentén hasonlítjuk össze a jelenlegi elnökségi trió országait, valamennyi fejezet előtt bemutatva az unió jelenlegi helyzetét az adott digitális terület vonatkozásában.

### ***Digitális infrastruktúra***

A 2030-as digitális célkitűzések között kulcsfontosságú a hálózati lefedettség és az 5G teljes körű kiterjesztése lakott területen. Habár az 5G hálózat ma már az európai lakosság 81%-át lefedi, vidéki környezetben ez az érték csupán 51%. Az optikai hálózatok pedig még mindig csak a háztartások 56%-ához érnek el: ez rámutat arra, hogy még sok a tennivaló ezen a fronton. Kiemelten aggasztó, hogy a vidéki háztartások több mint felénél hiányoznak a fejlett hálózati kapcsolatok, közel 10%-uk semmilyen hálózattal nem rendelkezik. Az 5G minőségének javítása és az önálló hálózatok kiterjesztése is elmarad a 2030-as céloktól. A jelentés tanulsága, hogy az uniós digitális infrastruktúrális tervek megvalósításához további, legalább 200 milliárd eurós befektetésre van szükség, és a tagállamoknak aktívan fel kell térképezniük hiányosságait és finanszírozási lehetőségeiket.

Magyarország, Belgium és Spanyolország digitális infrastruktúrájának összehasonlításában érdekes különbségek és párhuzamok rajzolódnak ki. Noha Magyarország 5G lefedettsége (58%) még elmarad az EU átlagától (80%), a 2022-es 40 százalékpontos növekedés figyelemre méltó, emellett az ország az EU-átlag felett teljesíti a széles sávú lefedettségben (80%). A jövőbeli nagy teljesítményű számítástechnikai tervek (Nemzeti Kvantum Laboratórium), különösen a kvantumszámítógépek és a kvantumtechnológiák fejlesztésére, azt mutatják, hogy az ország jelentős szerepet kíván játszani a digitális technológiai előrehaladásban. Belgium digitális infrastruktúrájában a nagy kapacitású hálózatok tekintetében kimagaslóan teljesíti (78%), de optikaiszál-lefedettségben (17%) jelentősen elmarad az EU átlagától (56%). Habár Magyarországhoz hasonlóan az 5G lefedettségük (30%) jelentősen nőtt, az EU átlagától (80%) való elmaradás és a piaci dinamikák miatti kihívások mutatják, hogy az országnak még van hova fejlődnie ezen a területen. Spanyolország a digitális infrastruktúra terén az egyik legjobb teljesítményt mutatja az uniós tagállamok között, kivéve az 5G lefedettséget, ahol kis mértékben elmarad az átlagtól, azonban az RRF-támogatás egy részét ennek a felzárkóztatására fordítja. A Digitális Spanyolország 2026 stratégia végrehajtási folyamata és az Európai Digitális Infrastruktúra Konzorcium létrehozásának terve rávilágít arra,

hogyan Spanyolország elkötelezett a digitális átállás és innováció iránt. A Konzorcium a nyelvi modellek fejlesztését, a biztonságos, határon átnyúló személyes adathalmaz kidolgozását, valamint a digitális városfejlesztési kezdeményezések előmozdítását célozza. Magyarország és Belgium egyaránt részt vesz az IPCEI-projektben a mikroelektronikai és kommunikációs technológiák területén, amely az infrastrukturális fejlődést elősegítheti.

### *Digitális készségek*

Az EU elkötelezett amellett, hogy 2030-ra legalább a 16–74 éves korosztály 80%-ának alapvető digitális készségei legyenek, és 20 millió IKT-szakemberrel rendelkezzen, azonban a jelentés szerint a jelenlegi feltételek mellett 2030-ra csak a népesség 59%-a sajátítja el az alapvető digitális készségeket, és az IKT-szakemberek száma nem haladja meg a 12 milliót 2030-ig. A tagállamoknak tehát prioritásként kell kezelniük a magas színvonalú oktatásba és a készségek fejlesztésébe történő beruházásokat, valamint ösztönözniük kell a nők részvételét a STEM (tudomány, technológia, mérnöki tudományok és matematika) területén már fiatal korban.

A digitális készségek fejlesztésében a három vizsgált ország különböző kihívásokkal szembesül és eltérő eredményekkel mutat fel az uniós átlaghoz képest. Spanyolországban a társadalom kétharmada rendelkezik alapvető digitális készségekkel, ami az uniós átlaghoz képest jónak mondható, az ország azonban felismerte, hogy a fejlett digitális készségek terjesztése kulcsfontosságú a jövőbeni siker érdekében, ezért elindította a szakképzési rendszerének reformját. Új specializációkat vezetett be az alaptanterveken túl, amelyek kifejezetten a mesterséges intelligenciára és a nagy adatmennyiségek feldolgozására koncentrálnak. Belgiumban aggodalom merül fel a digitális készségek tekintetében, hiszen a belga társadalom fele nem rendelkezik alapvető digitális kompetenciával, ami egyezik az EU átlagával, de elmarad a Digitális Évtized 80%-os céljától. Míg Belgiumban a munkaerő 5,6%-a IKT-szakember, ami meghaladja az EU 4,6%-os átlagát, a női képviselet ezen a területen (18,7%) kicsivel az EU-norma alatt van. Magyarország Belgiumhoz és az EU-átlaghoz képest alulteljesít az IKT-szakemberek teljes foglalkoztatottságon belüli arányában (4,1%), az IKT-szakemberek közötti nők aránya 13,6%-kal az EU egyik legalacsonyabbja. A 2022–2030 közötti időszakra szóló Nemzeti Digitalizációs Stratégia végrehajtása kulcsfontosságú lesz a Digitális Évtized azon célkitűzéseinek eléréséhez, hogy Magyarországon 2030-ra az egyének több mint

80%-a rendelkezzen alapvető digitális készségekkel, és összesen 20 millió IKT-szakembert foglalkoztasson az ország, habár nem biztos, hogy a nemzeti stratégia kellően ambiciózus.

### ***Vállalkozások digitalizációja***

A DDPP három célt tűz ki a vállalkozások digitalizálásának elősegítése érdekében. (1) A vállalkozások legalább 75%-ának alkalmaznia kell működése során a felhőalapú szolgáltatásokat, a nagy adatokat (big data) és a mesterséges intelligenciát.<sup>4</sup> (2) A kis- és középvállalkozások több mint 90%-ának legalább az alapszintű digitális intenzitást kell elérnie (amely a vállalati szintű különböző digitális technológiák használatát méri), valamint (3) meg kell duplázni az úgynevezett „unikornisok” (azok a vállalatok, amelyek értéke meghaladja az 1 milliárd dollárt, mielőtt a cég nyilvánosan bevezetné részvényeit a tőzsdére) számát. Utóbbi fontosságára rámutat az is, hogy habár az unikornisok száma nőtt a digitális évtized elmúlt három évében, továbbra is a digitális nagyhatalmak árnyékában van az európai piac, 2023 elején 249 unikornis volt az EU-ban, az USA-ban 1444, Kínában pedig 330.

További beruházások és ösztönzők nélkül a jelentés azt mutatja, hogy 2030-ra csak a vállalkozások 66%-a fog használni felhőalapú szolgáltatást, 34%-a a nagy adatokat, és 20%-ra jósolják a mesterséges intelligencia elterjedését a vállalati szektorban. A DESI (Digital Economy and Society Index) szerint az EU kkv-jainak csak 69%-a éri el az alapszintű digitális intenzitást, egyenetlen és nem elegendő előrehaladással a tagállamok között. A technológiai fejlődés javítása érdekében a jelentés azt ajánlja a tagállamoknak, hogy szervezzenek figyelemfelhívó kampányokat, és támogassák az Európai Digitális Innovációs Központokat (EDIHs).<sup>5</sup>

A vállalkozások digitális fejlettségét vizsgálva az elnökségi triót adó országokban megállapítható, hogy éles kontrasztban állnak egymással. Magyarországon a vállalkozások, különösen a kkv-k digitalizációjában még jelentős a lemaradás, ami negatív hatással van az ország gazdaságának versenyképességére. A 2022-es adatok szerint a magyar kkv-knak mindössze 52%-a rendelkezik legalább alapvető digitális intenzitással, ami az EU (69%) átlagától jelentősen elmarad. Ezen túlmenően a fejlett digitális technológiák alkalmazása,

---

<sup>4</sup> Európai Bizottság 2023b.

<sup>5</sup> Európai Bizottság 2023c.

mint a nagy adatok és a mesterséges intelligencia, Magyarországon még gyerekecipőben jár, 3%-kal az EU 8%-os átlaga alatt. A felhőtechnológia terén 21% a használati ráta, ami 13 százalékponttal marad el az uniós átlagtól, ennek fejlesztésére az ország részese az IPCEI felhő-infrastruktúrával foglalkozó projektjének, Spanyolországgal együtt. Eközben Belgium kiválóan teljesít ezen a területen. A belga kkv-k 77%-a rendelkezik alapvető digitális intenzitással, ami felülmúlja az EU átlagát. Belgium vállalatainak jelentős része alkalmaz felhőszolgáltatást, amivel messze megelőzi az EU átlagát, Spanyolország pedig az uniós átlag környékén mozog a vállalkozások digitalizáltságában. Az ország különös hangsúlyt fektet a kkv-k támogatására, például a Digital Kit kezdeményezésen keresztül, és fontosnak tartja a magán- és kormányzati szféra közötti együttműködést (PPP). Az Agents of Change program pénzügyi támogatásával a vállalkozásokat digitális szakértők alkalmazására ösztönzi, míg a spanyol nemzeti Mesterséges Intelligencia Stratégia és a Start-ups Törvény kedvező környezetet teremt a feltörekvő vállalkozások számára.

### ***A közszolgáltatások digitalizációja***

A DDPP-célkitűzések<sup>6</sup> szerint a legfontosabb közszolgáltatásoknak 100%-os online elérhetőséggel kell rendelkezniük, és ahol releváns, lehetőséget kell biztosítani az uniós polgárok és vállalkozások számára az online interakcióra a közszolgáltatókkal, valamint a teljes körű hozzáférésre az elektronikus egészségügyi adatokhoz és az elektronikus azonosításhoz (eID). A tagállamokról összességében elmondható, hogy ösztönzik közszolgáltatásaik teljes mértékű digitalizálását, továbbá az egészségügyi nyilvántartások kiterjesztését és az eID bevezetését polgáraik számára. Azonban jelentős beruházásokra van szükség a közszolgáltatások határokon átnyúló elérhetőségének és teljesítményének javítása érdekében. A jelentés szerint az Európai Digitális Azonosító Tárca teljes körű kivitelezése folyamatban van,<sup>7</sup> várhatóan 2030-ra használatba helyezhető, és kiegészül a 2023 júniusában javasolt digitális euróval.<sup>8</sup>

A közszolgáltatások digitalizációjának terén is eltérő fejlettségű a három vizsgált ország. Magyarország ugyan fejlődik, de a digitális közszolgáltatások terén még mindig elmarad az EU átlagától. Az elektronikus azonosítás

---

<sup>6</sup> Európai Bizottság 2023b.

<sup>7</sup> Európai Bizottság [é. n. b].

<sup>8</sup> Európai Bizottság [é. n. c].

(eID) terén a határokon átnyúló e-azonosítás várhatóan 2023-ban lesz elérhető az eIDAS-rendszeren keresztül. A fejlődés egyik gátja maga a társadalom, hiszen a nemzeti eID-kártyák elterjedését visszatartja a jelenség, amely szerint a legtöbb felhasználó az „ügyletkapú megbízható profilját” részesíti előnyben. Magyarország a digitális egészségügy terén kiemelkedik az EU tagállamai közül, az RRF-tervben további fejlesztéseket irányozott elő az ország ezen a területen. A Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP), amely a kohéziós politika része, stratégiai célokat határoz meg a közigazgatási rendszerben használt nyílt adatokkal és a felhőtechnológia fejlesztésével kapcsolatosan. Belgium relatíve jól halad a digitális közszolgáltatások fejlesztése terén a jelentés szerint. Az ország továbbra is javul a kulcsfontosságú közszolgáltatások digitalizálásában, teljesítménye az EU-átlag (77%) felett van a polgárok számára nyújtott digitális közszolgáltatásokban (81%). Az e-egészségügyi nyilvántartások terén (85%) Belgium szintén jelentősen az EU-átlag (72%) felett teljesít. A lakosság nagy része legalább egyet használ a három elérhető eID-rendszerből, amelyek közül kettő az eIDAS-szabályozásnak megfelel. Spanyolország rendelkezik eID-eszközzel, az eIDAS-rendeletnek megfelelő spanyol személyi igazolvánnyal (DNIe). E-közigazgatás terén Spanyolország vezető szerepet tölt be az Európai Unióban, így kifejezetten csak a digitális szolgáltatások helyi és regionális szintek közötti interoperabilitásának erősítését javasolja a jelentés.

### RRF

A három ország eltérő összegeket, de határozott irányt jelölt ki az újjáépítési és helyreállítási tervében. Magyarország a terv 30%-át, 1,7 milliárd eurót költene digitális intézkedésekre, amelyből 1,2 milliárd euró járul hozzá a Digitális Évtized-célokhoz. Az oktatási szektor mellett a közszolgálati, az egészségügyi, a közlekedési és az energiaszektorok digitális fejlesztését tartja fontosnak az ország. Belgium 1,6 milliárd eurót (a teljes keret 27%-át) irányozta elő digitális céljaira, amelyből 1,4 milliárd euró várhatóan hozzájárul a Digitális Évtized-célokhoz. A terv a digitális készségek, az infrastruktúra, a kiberbiztonság, valamint a közszolgáltatások digitalizálása területekre fókuszál, kiemelten támogatva az oktatási intézmények IKT-infrastruktúrájának fejlesztését, a digitális képzési kurzusokat, az 5G hálózatokat. Spanyolország digitális költségvetési igénye mértékének tekintetében az előző két tagállam között helyezkedik el, a teljes keretének 28,2%-át, 19,6 milliárd eurót kér.

A 2030-as cél szerint az EU-nak meg kell kétszereznie a globális csúcstechnológiai félvezetők gyártásában betöltött részarányát, az aktuális 10%-ról 20%-ra emelve azt. Az Európai Chips Act 2023. szeptember 21-én lépett hatályba, és célja egy erős félvezető ökoszisztéma és megbízható ellátási láncok kialakítása.<sup>9</sup> A tagállamoknak nemzeti politikákat és beruházásokat kell előmozdítaniuk a hazai chip tervezésének és gyártásának fokozása érdekében, ezzel csökkenthető az EU stratégiai függősége a területen. Vélhetően ezért is emeli ki mindhárom országjelentés, hogy a félvezetők és a kvantum területén mindhárom tagállam erőfeszítéseinek ösztönzését javasolja az EU versenyképességének növelése érdekében.

A jelentés szót ejt a digitális társadalom értékeiről és alapelveiről, valamint az azokat keretező, folyamatosan bővülő joganyagokról. Az EU úttörőként azonosítja magát a biztonságos és emberközpontú digitális átalakulás megteremtésében, ahogyan azt a digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozat is rögzíti. Az EU vonatkozó szakpolitikai és jogszabályi intézkedéseket vezetett be, például a digitális szolgáltatásokról szóló törvényt,<sup>10</sup> a mesterséges intelligenciával kapcsolatos, kidolgozás alatt álló jogszabályt,<sup>11</sup> az európai médiaszabadságról szóló törvényt és a virtuális világokról szóló közleményt.<sup>12</sup> A digitális átállás fenntarthatósági elvekre való törekvése mellett a jelentés az EU értékeivel megegyező országokkal létesített nemzetközi partnerségek fontosságát is hangsúlyozza, kiemelve a japán,<sup>13</sup> a koreai,<sup>14</sup> a szingapúri,<sup>15</sup> az indiai és az amerikai digitális együttműködéseket.<sup>16</sup>

Láthattuk, hogy a jelentés cselekvésekre, intézkedésekre és szakpolitikákra vonatkozó ajánlásokat tartalmaz azokon a területeken, ahol az előrehaladás nem kielégítő. A tagállamok az október 9-ig közzéteendő nemzeti ütemterveikben felvázolják azokat az intézkedéseket, amelyeket a célkitűzések elérése érdekében meghoznak. A jelentés elfogadását követő két hónapon

---

<sup>9</sup> Európai Bizottság 2023d.

<sup>10</sup> Európai Bizottság [é. n. d].

<sup>11</sup> Európai Bizottság [é. n. e].

<sup>12</sup> Európai Bizottság [é. n. f]; Európai Bizottság 2023e.

<sup>13</sup> Európai Bizottság 2022a.

<sup>14</sup> Európai Bizottság 2023f.

<sup>15</sup> Európai Bizottság 2023g.

<sup>16</sup> Európai Bizottság 2022b; Európai Bizottság [é. n. g].



belül a bizottság és a tagállamok megvitatják előzetes észrevételeiket, különös tekintettel a bizottság jelentésében megfogalmazott ajánlásokra.

2023. október 6.

### **Felhasznált irodalom**

- Európai Bizottság (2022a): *EU–Japan Summit: Strengthening our Partnership*. 2022. május 12. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-japan-summit-strengthening-our-partnership>
- Európai Bizottság (2022b): *EU–India: Joint Press Release on Launching the Trade and Technology Council*. 2022. április 25. Online: [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_22\\_2643](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2643)
- Európai Bizottság (2023a): *2023 Report on the State of the Digital Decade*. 2023. szeptember 27. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade>
- Európai Bizottság (2023b): *Europe's Digital Decade*. 2023. szeptember 27. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/europes-digital-decade>
- Európai Bizottság (2023c): *European Digital Innovation Hubs*. 2023. október 24. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/edihs>
- Európai Bizottság (2023d): *European Chips Act*. 2023. szeptember 21. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-chips-act>
- Európai Bizottság (2023e): *An EU Initiative on Virtual Worlds: A Head Start in the Next Technological Transition*. 2023. július 5. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eu-initiative-virtual-worlds-head-start-next-technological-transition>
- Európai Bizottság (2023f): *EU and Republic of Korea Digital Partnership: Strengthening our Economic Resilience*. 2023. június 30. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-and-republic-korea-digital-partnership-strengthening-our-economic-resilience>
- Európai Bizottság (2023g): *EU and Singapore Launch Digital Partnership*. 2023. február 1. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-and-singapore-launch-digital-partnership>
- Európai Bizottság [é. n. a]: *Europe's Digital Decade: Digital Targets for 2030*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en)
- Európai Bizottság [é. n. b]: *European Digital Identity*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_en)
- Európai Bizottság [é. n. c]: *Digital Euro*. Online: [https://finance.ec.europa.eu/digital-finance/digital-euro\\_en](https://finance.ec.europa.eu/digital-finance/digital-euro_en)
- Európai Bizottság [é. n. d]: *The Digital Services Act: Ensuring a Safe and Accountable Online Environment*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_en)
- Európai Bizottság [é. n. e]: *Excellence and Trust in Artificial Intelligence*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-and-trust-artificial-intelligence\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-and-trust-artificial-intelligence_en)



## Hogyan teljesítenek az elnökségi triót adó államok?

Európai Bizottság [é. n. f]: *European Media Freedom Act*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan/european-media-freedom-act\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan/european-media-freedom-act_en)

Európai Bizottság [é. n. g]: *EU–US Trade and Technology Council*. Online: [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-us-trade-and-technology-council\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-us-trade-and-technology-council_en)